

Odszedł wybitny historyk farmacji

Jadwiga Brzezińska

W dniu 31 grudnia 2009 r. zmarł w Olsztynie doc. dr hab. Władysław Franciszek Andrzej Szczepański, wybitny historyk farmacji, wieloletni dyrektor Cefarmu Olsztyn oraz wieloletni prezes Oddziału Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego i Zespołu Sekcji Historii Farmacji.

Jego wybitne zaangażowanie w działalność zawodową, społeczną i naukową oraz niezwykle walory osobiste sprawiają, że dzieło Jego życia znalazło szczególne miejsce w dziejach polskiej farmacji.

Urodził się 22 września 1922 r. w Kaliszu. Studia farmaceutyczne ukończył w Akademii Medycznej w Poznaniu, uzyskując w 1947 r. dyplom mgr farmacji. Następnie pracował w Aptece w Częstochowie, a potem w Zakładach Przemysłu Chemiczno-Farmaceutycznego „Pemor” w Poznaniu (1948–1949). Powołany do służby wojskowej był kierownikiem apteki wojskowej i laboratorium wojskowego w stopniu majora (1949–1957), a następnie podpułkownika (1976). W 2001 r. otrzymał nominację na pułkownika.

Po zwolnieniu z wojska objął kierownictwo apteki w Częstochowie (1957). Jego operatywność i talent organizacyjny sprawiły, że zaproponowano mu stanowisko zastępcy dyrektora Katowickiego Zarządu Aptek na Oddział Częstochowski (1957–1972). W tym czasie był także wykładowcą farmakologii w Liceum Medycznym w Częstochowie. Ponadto przez pewien czas kierownikiem Laboratorium Aseptycznego Katowickiego Zarządu Aptek w Częstochowie (1962–1971) oraz kierownikiem Spółdzielni Farmaceutycznej w Częstochowie (1957–1959).

W 1972 r. objął stanowisko dyrektora Olsztyńskiego Zarządu Aptek, przekształconego następnie w Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Farmaceutycznego „Cefarm” w Olsztynie. Na tym stanowisku pozostawał aż do przejścia na emeryturę w 1988 r.

Niezwykle rozległa była Jego działalność społeczna. Od 1957 r. był członkiem Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, a już w 1959 r. został prezesem Oddziału Częstochowskiego PTFarm, natomiast po przejściu do Olsztyna – prezesem Olsztyńskiego Oddziału PTFarm (1973–2003). Był prezesem Sekcji Historii Farmacji w Olsztynie i prezesem Zespołu Sekcji Historii Farmacji PTFarm (1990–2003).



Doc. dr hab. Władysław Franciszek Andrzej Szczepański

Ponadto sprawował funkcję wiceprezesa w Polskim Towarzystwie Lekarskim (1978–1983) i Polskim Towarzystwie Historii Medycyny i Farmacji w Olsztynie (1980–1993), a od 1993 był wiceprezesem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny i Farmacji.

Dalsze jego stanowiska społeczne to: wiceprezes Komitetu do Walki z Gruźlicą i Chorobami Płuc (1974–1996), członek Zarządu Głównego Towarzystwa Historycznego (1977–1996), członek Zarządu Związku Kombatantów RP (od 1995).

Był także członkiem Wojewódzkiej Komisji ds. Weryfikacji Farmaceutów (Katowice 1954–1972), przewodnikiem i członkiem Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego (1965–1972).

Umiejętność szybkiego i trafnego podejmowania decyzji, łatwość nawiązywania kontaktów osobistych i współpracy z innymi, a także prostota i naturalność w sprawowaniu odpowiedzialnych funkcji sprawiły, że w każdym środowisku był mile widzianym szefem.

Warto podkreślić wielką popularność i sympatię jaką cieszył się w środowisku krajowych i zagranicznych historyków farmacji. Jego wykłady naukowe za granicą, do których zawsze potrafił wpleść nutkę żartobliwą, jednały mu przyjaciół w całej Europie.

Specjalnym rysem Jego osobowości było zamiłowanie do tradycji, dziejów i etyki zawodu. Mimo natłoku różnych obowiązków zawodowych i społecznych, pasjonował się historią farmacji. Potożył duże zasługi w odkrywaniu i dokumentowaniu dziejów polskiej farmacji.

Stopień dr. farmacji uzyskał w 1970 r. w AM w Warszawie (promotor doc. dr hab. Władysław Markowski) za pracę pt. „Apteki częstochowskie do końca XIX wieku”. Stopień dr. hab. otrzymał w AM w Poznaniu w 1998 r. za pracę pt. „Środki farmakoterapeutyczne w dawnych lekospisach i farmakopeach polskich (1560–1970)”. Ważną jego książką była publikacja omawiająca dzieje uspołecznionych aptek Olsztyńskich („Cefarm Olsztyn. Pięćdziesiąt lat tradycji”, Olsztyn 2001).

Ogółem był autorem 40 publikacji naukowych z historii farmacji, 55 biogramów, 2 recenzji, 10 artykułów na tematy społeczne, 12 sprawozdań, licznych nekrologów i notatek kronikarskich.

Za swą aktywną i wieloletnią działalność społeczną otrzymał liczne odznaczenia: Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1981), medal im. Ignacego Łukaszczyka (1977), Za wzorową pracę w służbie Zdrowia (1976), Zasłużony dla Zdrowia Narodu (1988), medal „Rodła” (1986), odznakę „Zasłużony dla rozwoju Warmii i Mazur” (1978), Zasłużony dla

woj. Katowickiego (1962), Złoty Krzyż Zasługi (1974), a także medale wojskowe: „Siły Zbrojne w Obronie Ojczyzny” (1955), Medal Zwycięstwa i Wolności (1976), Akcja Burza (1995), Weteran Walk o Niepodległość (1996).

Koleżdy zagraniczni, ale i krajowi, wspominają Jego wyjazd na Kongres Międzynarodowego Towarzystwa Historii Farmacji do Budapesztu, na Biennale Niemieckiego Towarzystwa Historii Farmacji do Thübingen, Goerlitz, Stralsund i Lipska, a także wspaniałą organizację sympozjum historii farmacji w Gietrzwałdzie oraz przewodniczenia sympozjów w Supraślu, Sucheniowie, Wenecji, Łańcutie i Iwoniczu Zdroju.

Pod koniec życia trzykrotna operacja pozbawiła Go możliwości kontynuowania aktywnej działalności społecznej.

Pogrzeb doc. dr. hab. Władysława Szczepańskiego odbył się 5 stycznia 2010 r. w Gietrzwałdzie, gdzie pochowany został w grobie rodzinnym. Wcześniej odbyła się w Olsztynie uroczysta msza żałobna. Ciepłe słowa pożegnania wygłosiła pani mgr Lucyna Łazowska, była prezes Okręgowej Izby Aptekarskiej.

Jego dewizą życia było *okazać życzliwość wszystkim*, których spotkał na swej drodze. Nikogo nie skrzywdził. O nikim nie mówił źle. Miał uśmiech dla każdego, co jednało mu przyjaciół. Takim będziemy Go pamiętać.

(Opracowano na podstawie biogramu w „Kto jest kto w farmacji polskiej”, Łódź 2001, s. 252, oraz innych materiałów).

Otrzymano: 2010.02.16 · Zaakceptowano: 2010.02.22